

CREDINȚA STRĂBUNĂ

REVISTĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A ALBA IULIEI ♦ Anul XXVIII ♦ Nr. 3 (384) ♦ MARTIE 2018

Binecuvântarea de a fi preoteasă

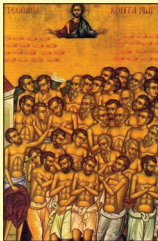
Pentru a deveni preoteasă este necesară o vocație, deoarece aceasta constituie un factor important în influențarea și ajutorarea preotului în misiunea lui de conducător al sufletelor.

» Pagina 4

Sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici din Sevastia în tradiția populară românească

Sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici adună cel mai bogat buchet de obiceiuri tradiționale din anotimpul de primăvară.

» Pagina 5

Din viața eparhiei

- Concursul de șah „Minți ascuțite”, în protopopiatul Târnăveni
- Vizită arhierescă la Colegiul Economic din Alba Iulia
- Cea de-a V-a ediție a Simpozionului de Studii Martirologice
- Ziua femeii serbată în centrele sociale din protopopiatul Blaj

Paginile 2-3

Varia

- Revolta (ne)cunoașterii sau ignoranța lucidității. Utopia libertății absolute
- Mod de studiu dedicat Părintelui Sofronie Saharov propus de Centrul de studii „Dumitru Stăniloae” din Paris
- Duminica Sfintei Cruci marchează jumătatea Postului Mare

Pagina 7

„Susține VIAȚA, donează SÂNGE”

Program de donare de sânge inițiat de Arhiepiscopia Alba Iuliei

În cadrul evenimentelor și acțiunilor pro-viață, organizate de către Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Alba Iuliei în Luna pentru viață (1-31 martie 2018) se numără și programul „Susține VIAȚA, donează SÂNGE”, inițiat cu implicarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Irineu. Având în vedere nevoia acută de sânge în unitățile medicale din județul nostru și din întreaga țară, Eparhia Alba Iuliei a răspuns apelului Centrului de Transfuzie Sanguină Alba și îi îndeamnă stăruitor pe creștinii din județele Alba și Mureș să doneze sânge la centrele de colectare care le sunt apropiate.

Prima acțiune organizată în cadrul acestui program umanitar a avut loc marți, 20 martie a.c., începând cu ora 9:30, la sediul Centrului de Transfuzie Sanguină Alba, aflat sub coordonarea doamnei Director Dr. Ana Savu. Astfel, în incinta Centrului din curtea Spitalului Județean de Urgență Alba Iulia, un grup de preoți de pe raza protopopiatelor Alba Iulia, Aiud, Blaj și Sebeș, în frunte cu Părintele Arhiepiscop Irineu, a donat sânge pentru a veni în ajutorul celor aflați în diferite neputințe trupești sau care au nevoie de intervenții chirurgicale, pentru a se

putea bucura pe mai departe de darul sacru al vieții, oferit de Dumnezeu.

Cu acest prilej, Ierarhul nostru a adresat celor de față un cuvânt duhovnicesc despre rostul donării de sânge. Printre altele, Înaltpreasfinția Sa a spus: „Noi, creștinii, ne gândim adeseori că Mântuitorul nostru Ii-

sus Hristos a fost atârnat pe crucea Golgotei, sângele curgându-I din corp la picioarele Sale. Sângele Domnului a fost prețul imens pe care El l-a plătit pentru răscumpărarea noastră. Cunoscând această realitate, nu putem să fim indiferenți față de suferința semenilor noștri. Donând sânge, îi putem ajuta pe bolnavi să

trăiască. Prin sângele nostru, contribuim, într-adevăr, la ameliorarea stării de sănătate și chiar la vindecarea unui bolnav aflat în suferință. Așa Îl urmăm pe Divinul Răscumpărător, conștienți că noi avem o viață nouă numai prin sângele lui Hristos”.

Biserica noastră se implică și promovează constant campaniile de donare de sânge, îndemnând credincioșii, în repetate rânduri, să pună în practică legea creștină prin împlinirea faptelor de milostenie față de semenii noștri aflați în suferință. Patriarhia Română este instituția cu cea mai mare contribuție adusă la creșterea numărului donatorilor de sânge, din 2013 până în prezent, fiind recoltați peste 12.000 litri de sânge de la un număr de aproximativ 25.000 de donatori. Avem nădejde că bunii noștri credincioși din Eparhie, alături de păstorii lor sufletești, vor fi pe mai departe sensibili la suferințele celor din jur, donând sânge la Centrele de Transfuzie Sanguină din Alba Iulia și din Târgu-Mureș. Prin această faptă de dragoste frățască, „noi devenim mâinile iubirii milostive a lui Hristos”, după cum spunea Preafericitul Părinte Patriarh Daniel.

Pr. Oliviu Botoi

Cuvântul Ierarhului

Din cer și din icoana sa, Sfântul Paisie Aghioritul ne mângâie și ne ajută*

La doi ani de la primirea icoanei Maicii Domnului „Axion Estin”, așezată în Catedrala noastră, Dumnezeu ne-a oferit ca dar o altă cinstită icoană de la Muntele Athos: icoana Sfântului Cuvios Paisie Aghioritul. Născut pe pământul Capadociei, în anul 1924, el din fragedă vârstă se desfăta cu citirea vieților sfinților și se străduia să urmeze pilda lor frumoasă, îndeletnicindu-se cu rugăciunea și cu munca și evidențiindu-se prin smerenie și jertfire de sine. De-a lungul vieții sale, Cuviosul Paisie a adus balsamul mângâierii în inimile zdrobite și leacul tămăduitor pentru sufletele și trupurile multor creștini. Aceștia l-au căutat, convinși fiind „că mult poate rugăciunea stăruitoare a dreptului” (Ic. 5, 16).

Tuns în monahism, acest atlet al lui Hristos a pustnicit în Sfântul Munte Athos și în Sfântul Munte al Sinaiului. Din sufletul său sfințit iradia dragoste dumnezeiască, iar din chipul său luminos iradia har ce întărea pe cei din jurul său. „Dumnezeu – spunea el – face minuni, când cineva

participă cu inima sa la durerea celui alt”. Cuviosul athonit a îndemnat, a încurajat și a ajutat pe mulți creștini. Adunând mereu durerea omenească, împrăștiată mângâiere dumnezeiască. „Cu timp și fără timp” (II Tim. 4, 2), se străduia să vindece răul din inimile creștinilor și să le confere acestora tărie morală și siguranță pe arena vieții pământești.

Cuvintele duhovnicești ale Sfântului Paisie trezeau neliniștea cea bună, încât determinau pe ascultători să intensifice efortul spiritual, să se împotrivescă duhului nepăsării și să-și simplifice viața, angajându-se în lupta cea bună. Marele duhovnic arăta că pentru înfruntarea dificultăților de tot felul sunt necesare încrederea în pronia divină, bărbăția creștină și rugăciunea neîncetată. În felul acesta, credinciosul se poate împotrivi răului și poate trăi o viață evanghelică, devenind un om nou care „se hrănește cu dulceața cerească și simte veselia paradisiacă, simte încă de aici o parte din bucuria Raiului”, precum afirmă Cuviosul athonit.

În anul 1994, Sfântul Paisie s-a mutat pe tărâmul veșniciei, lăsându-ne drept moștenire spirituală învățătura sa, care izvorăște din trăirea sa centrată în Hristos, Învățătorul dumnezeiesc. Aceasta îmbogățește mintea și inima, pentru că vine de la omul lui Dumnezeu, care și-a făcut din Evanghelie normă de viață. Deși a murit, Fericitul Paisie trăiește cu Domnul, dar trăiește și cu noi, făcându-se părtaș la durerea, neliniștea și problemele oamenilor, pe care îi ajută în chip minunat, ca pe niște frați prea mici ai lui Hristos.

Din mormântul său, aflat la Suroti – Tesalonic, se revărsă energii întăritoare pentru pelerinii creștini ajunși acolo. Iar de sus, din cer, sufletul său îi privește cu duioșie și-i ocrotește pe cei care-l cinstește și se roagă lui. Și astăzi, ca atunci când era pe pământ, Sfântul Paisie ne îmbărbătează zicând: „Mare lucru este încrederea în Dumnezeu”, și apoi ne încredințează că „Dumnezeu păzește cu amândouă mâinile lumea contemporană”. De la el ne vine și acest avertisment: „Civilizația este bună,

dar, ca să ajute, trebuie să se «civilizeze» și sufletul”.

Noi primim astăzi icoana Sfântului Paisie, ca pe un izvor nesecat din care, prin mijlocirea lui, ne vor țâșni torente de har și binecuvântări, pentru mângâierea și folosul tuturor. Ne socotim privilegiați că această Sfântă Icoană a venit la Alba Iulia, spre ajutorul credincioșilor, ca să le aline durerea, să le alunge tristețea, să-i vindece și să-i ocrotească. De aceea, nu putem decât să ne adresăm harismaticului aghiorit, în profundă venerație, zicându-i: Bucură-te, înțelept povățuitor al nostru pe cărarea vieții pământești; Bucură-te, grabnic mijlocitor pentru noi către Tatăl ceresc; Bucură-te, Sfinte Preacuvioase Părinte Paisie!

† IRINEU

Arhiepiscop al Alba Iuliei

* Cuvânt rostit, în Catedrala arhiepiscopală, la aducerea icoanei Sfântului Paisie Aghioritul, de la Mănăstirea Vatopedu din Muntele Athos.

✱ Sinaxarul lunii Martie

Buna Vestire

Buna Vestire constituie sfârșitul făgăduințelor pentru venirea lui Mesia și începutul mântuirii noastre. Acum se împlinesc toate profețiile Vechiului Testament, iar prin acceptarea de către Sfânta Fecioară Maria a acestei lucrări divine, întreg neamul omenesc se pregătește pentru eliberarea de sub robia păcatului și a morții.

Cultul Preacuratei Fecioare s-a dezvoltat în special după acordarea libertății pentru creștini de către Împăratul Constantin cel Mare. Sinodul al III-lea Ecumenic (Efes, 431) a condamnat erezia nestoriană, care diminua rolul Maicii Domnului, și a recunoscut cele două atribute ale sale: meritul de a-L fi născut pe Fiul lui Dumnezeu și faptul de a fi pururea fecioară. Ca o urmare firească, Biserica a rânduit sărbători în cinstea Maicii Domnului, iar una dintre cele mai cunoscute este Buna Vestire, care se prăznuiește în fiecare an, la data de 25 martie.

Sărbătoarea Bunei Vestiri, denumită popular *Blagoveștenie* (după termenul slavon), este rânduită pentru amintirea zilei

în care Sfântul Arhanghel Gavriil a vestit Sfintei Fecioare că va naște pe Fiul lui Dumnezeu. Temeiul scripturistic al sărbătorii îl găsim în primul capitol al Sfintei Evanghelii după Luca.

Buna Vestire este cea dintâi sărbătoare închinată Maicii Domnului, confirmată în documente, iar prima mărturie o reprezintă biserica zidită în Nazaret (în secolele IV sau V), pe locul unde a avut loc episodul consemnat în Biblie. Este o sărbătoare foarte așteptată, datorită evlaviei pe care credincioșii o au către Maica Domnului. De asemenea, ea vine ca o oază de întărire trupească și sufletească pentru vremea Postului Mare, pentru că în această zi avem așa numita „dezlegare la pește”. Este, prin urmare, și o sărbătoare a bucuriei, care anunță începutul mântuirii. „Fără Buna Vestire nu avem nici Crăciun, nici Paști”, spunea un părinte al Bisericii. Bucuria anunțată de Înger cuprinde în această zi comunitățile credincioșilor și se adresează fiecăruia dintre noi, dându-ne făgăduință și speranță: „Cele ce nu sunt cu puțință oamenilor sunt cu puțință la Dumnezeu”.

Icoana Sfântului Cuvios Paisie Aghioritul a fost adusă de la Mănăstirea Vatopedu la Alba Iulia

Sâmbătă, 3 martie a.c., la ora 17:00, Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, împreună cu un numeros sobor de preoți și diaconi, a întâmpinat, în fața Catedralei arhiepiscopale, delegația ce a însoțit

icoana Sfântului Cuvios Paisie Aghioritul, adusă de la Mănăstirea Vatopedu din Sfântul Munte. Acest prețios odor a fost dăruit Ierarhului nostru de către Părintele Arhimandrit Efrem Vatopedinul. După primirea delegației,

soborul de clerici și mulțimea de credincioși, alături de Arhipăstorul nostru, au purces într-o procesiune în jurul Catedralei arhiepiscopale.

După așezarea icoanei în Catedrală, la sfârșitul rânduielii procesionale, părintele Sabin Vodă, delegatul Înaltpreasfințitului Părinte Irineu pentru aducerea icoanei, a dat citire mesajului transmis de către Părintele Arhimandrit Efrem, Egumenul Mănăstirii Vatopedu. În continuare, Părintele Arhiepiscop Irineu a rostit un cuvânt de învățătură în care a prezentat succint viața Cuviosului aghiorit și a evocat portretul moral, împodobit de numeroase virtuți, al Sfântului Paisie.

Eugen Băraian

Concursul de șah „Minți ascuțite”, în protopopiatul Târnăveni

cadrul Protopopiatului Târnăveni, în parteneriat cu Școala Gimnazială „Avram Iancu”, Școala Gimnazială „Traian”, Școala Gimnazială Iernut și Școala Gimnazială Șeulia, a organizat, în data de 7 martie, un concurs de șah pentru elevii de gimnaziu.

Gazda acestui eveniment a fost Primăria Municipiului Târnăveni, prin Centrul social și de recreere „Victoria”, care i-a primit cu mult drag pe micii șahiști. Concursul a debutat cu mult entuziasm, participanții dând frâu liber imaginației pe cele 64 de pătrate, fiecare jucător arătându-și pe tabla de șah propriul stil de joc și personalitatea. Câștigătorul concursului a fost elevul Nicolae Czari, iar locul doi a fost obținut de eleva Alexia Fuleki, ambii de la Școala Gimnazială „Avram Iancu”. Toți participanții care au trecut testul răbdării și al concentrării au învățat că pentru a ajunge la succes este nevoie de muncă asiduă.

Pr. Sergiu Dumitru

TRADIȚII ROMÂNEȘTI ÎN LUNA MARTIE

» continuare în pag. 5

Sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici din Sevastia în tradiția populară românească

In spiritualitatea poporului român, sărbătorile religioase joacă un rol extrem de important, acestea fiind puse în strânsă legătură cu alte credințe autohtone, unele chiar de factură păgână, dar și cu elementul agrar, fundamental pentru viața satului. Sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici, numită în tradiția noastră populară și *Mucenicii*, *Măcinicii*, *Moșii de Mărtisor*, *Sfințisorii* sau *Sâmbra plugului*, adună cel mai bogat buchet de obiceiuri tradiționale din anotimpul de primăvară.

În spațiul popular românesc, această sărbătoare religioasă, fixată la data de 9 martie, se suprapune cu începerea sau inaugurarea noului an agricol. Ziua de 9 martie este considerată în popor ca fiind hotarul dintre iarnă și vară, dintre zilele friguroase ale Dochiei și zilele călduroase ale Moșilor. În ace-

ste condiții, în aproape fiecare gospodărie se aprinde un foc în cinstea celor 40 de martiri din Sevastia, care poartă numele de *Focul Sfinților* sau *Focul de Măcinici*. Fiind proiecția soarelui pe pământ, acest foc ritual are menirea de a arde anotimpul cel vechi și îmbătrânit și de a facilita renașterea spiritului verii cu zile calde și prielnice culturilor agricole. De asemenea, focul aprins în ziua de prăznuire a Sfinților 40 de Mucenici are un rol apotropaic, fertilizator și magic: copiii și adolescenții sar peste focuri pentru a fi feriți de boli, femeile presară cenușă în jurul caselor, încredințându-se că astfel gospodăria va fi ferită de nenorociri și de șerpi, iar bărbații întrețin focul cât mai mult timp în noaptea, crezând că așa îi vor încălzi pe sfinții care se nevoiesc în lacul înghețat în care au fost aruncați de prigonitorul păgân.

LUNA MARTIE ÎN ISTORIE

1 martie 1867: A apărut primul număr al revistei „Convorbiri literare”, organ al Societății „Junimea”;
6 martie 1897: În România, a fost adoptată *Legea repausului în zilele de duminică și sărbători*;
7 martie 1441: Iancu de Hunedoara a devenit voievod al Transilvaniei;
11 martie 1642: Sinodul de la Iași a adoptat *Mărturisirea ortodoxă* a lui Petru Movilă;
18 martie 1906: Inventatorul român Traian Vuia a realizat, la Paris, primul zbor autopropulsat din lume, cu un aparat de construcție proprie, mai greu decât aerul;
25 martie 101: Împăratul roman Traian a părăsit Roma, începându-și campania de cucerire a Daciei, condusă de către regele Decebal;
26 martie 1881: Parlamentul român a votat transformarea României în regat, Carol I fiind încoronat rege la 1 mai 1881;
31 martie 1877: Guvernul României a hotărât mobilizarea generală a armatei pentru Războiul de Independență.

Slujire și bucurii duhovnicești alese, în parohia Izvoarele, protopopiatul Aiud

Este limpede că în acest timp al Postului Mare, ființa omenască trăiește, din punct de vedere religios, altfel. Acum, „oamenii lui Dumnezeu” sunt asemenea îngerilor cerului, care în zborul lor inițiativ „iau calea durerii / și calea iubirii / iau calea de-a dreptul / peste drum și peste păcat, / iar la capătul timpului și zborului lor se află Însuși Dumnezeu”. Tocmai de aceea acum trebuie să învățăm să fim buni, să primim înlăuntrul nostru, să nădăjduim și să credem altfel și să fim convinși că răul și fărâdelegea nu se așază decât în sufletele care au renunțat să iubească, să vizeze și să înțeleagă că deasupra tuturor nevoilor și ambițiilor omenești, în fiecare dintre noi, stă ascunsă asemenea unei mari comori, care nu ne va trăda niciodată, purtarea de grijă a lui Dumnezeu.

Aceasta este, din punct de vedere al semnificației, Dumini-

ca Sfintei Cruci, a treia din Postul Mare. Cu prilejul acesta, în parohia Izvoarele, la Sfânta Liturghie, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, a fost prezent părintele Păunel Juchi, Inspector al Departamentului pentru tineret, însoțit de patru elevi seminariști. Sfânta Liturghie oficiată și solemnitatea aparte conferită de răspunsul dat la strănă de elevii seminariști de la Alba Iulia au fost pentru credincioșii noștri cu adevărat slujire și bucurii duhovnicești alese.

Împreună, preoți și credincioși, ne-am bucurat de rânduiala și frumusețea slujbei și a cuvântului de învățătură rânduite a se împlini în această duminică din Postul Mare. În parohia Izvoarele, drumul spre iubire și speranță al oamenilor a fost în mod deosebit luminat de cuvântul de învățătură și mesajul transmis de părintele inspector. În cuvântul nostru

i-am mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Irineu pentru grija pe care ne-încetat o poartă fiilor duhovnicești ai Eparhiei, asigurându-l de fidelitatea și buna noastră lucrare care înseamnă, deopotrivă, slava lui Dumnezeu, cinstirea tradițiilor și a neamului nostru în veșnicia credinței și a slujirii jertfelnice.

Întrucât în această perioadă este serbată și venirea primăverii, sufletul iubitor al femeii fecioară, mamă, soție, am crezut de cuviință să oferim tuturor femeilor prezente la Sfânta Liturghie, în dar, câte o floare însoțită de mulțumirile și de respectul nostru. Bunul Dumnezeu să ne ajute să petrecem în continuare în evlavie, tăcere și iubire drumul duhovnicesc către comemorarea Sfințelor Pătimiri și miracolului Învierii Domnului.

Pr. Virgil Filimon

Vizită arhierească la Colegiul Economic din Alba Iulia

Luni, 5 martie a.c., Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Irineu a vizitat Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” din municipiul Alba Iulia, însoțit fiind de către părintele consilier cultural Oliviu Botoi. În cadrul vizitei efectuate, Ierarhul nostru s-a întâlnit cu dascălii și cu elevii acestei instituții de învățământ liceal. În cadrul unei ore de religie, elevii au realizat o prezentare a activităților școlare și extrașcolare întreprinse sub coor-

donarea doamnei profesor Simona Himcinschi, titulara catedrei de religie. În continuare, Părintele Arhiepiscop Irineu le-a sădit în inimile celor aproximativ 100 de elevi cuvinte de un real folos spiritual.

Pornind de la eșecul alegerii unor modele de viață promovate în societatea contemporană secularizată, le-a pus înaintea ochilor inimii modelele pe care tinerii de azi ar trebui să și le asume pentru o reușită sigură. În acest sens, Înaltpreasfinția Sa le-a vorbit des-

pre modelul desăvârșit al Mântuitorului Iisus Hristos, despre chipul virtuos al Maicii Domnului și despre biruința Sfinților asupra păcatului. Valențele morale pe care aceste modele de sfințenie ni le oferă ne pot ajuta în mod cert în creșterea noastră spirituală și în propășirea societății în care trăim.

După aceste momente petrecute în mijlocul elevilor, Arhiepiscopul Alba Iuliei a avut o întrevedere cu profesorii acestei școli. Înaltpreasfinția Sa le-a mulțumit și i-a felicitat pentru misiunea nobilă pe care aceștia o realizează pentru tinerile generații. Chiriarhul nostru a subliniat importanța și responsabilitatea artei de a educa și de a modela tinerele vârstare, pregătindu-le pentru viața ce le stă înaintea. Urmând modelul Învățătorului desăvârșit Iisus Hristos și edificându-i intelectual și spiritual pe elevi, profesorii își vor asigura investiții pentru eternitate.

 Pr. Bogdan Avram

Ziua femeii serbată în centrele sociale din protopopiatul Blaj

Ziua de 8 martie a reprezentat un prilej de mare bucurie, emoție și sărbătoare la Așezământul Social „Sfântul Ierarh Nicolae” din Roșia de Secaș. Cei 25 de copii care frecventează centrul de zi din cadrul așezământului au sărbătorit persoana cea mai dragă sufletului lor, și anume mama. Aceștia le-au pregătit mamelor măștișoare, felicitări, flori și o serbare, sub îndrumarea preotului paroh, a asistentului social și a cadrelor didactice din cadrul centrului de zi. La finalul serbării, toți cei prezenți au servit fructe, prăjituri și suc. „Iubire, dor, bunătate, respect și frumos. Acestea au fost virtuțile și calitățile pe care copiii din centrul de zi le-au descoperit cu ocazia zilei de 8 martie. Copiii au pregătit din timp mici cadouri mamelor, iar prin intermediul cântecelor și al poeziilor le-au transmis urările lor de la mulți ani, sănătate, bucurii și împliniri”, a precizat părintele Ni-

colae-Viorel Bâldea, coordonatorul Așezământului Social „Sfântul Ierarh Nicolae” din Roșia de Secaș.

Tot cu ocazia zilei de 8 martie, reprezentanții așezământului social au adus un zâmbet și bunicuțelor beneficiare ale serviciului socio-medical de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice. Acestea au primit flori și felicitări, precum și pachete cu alimente. În cadrul Așezământului Social „Sfântul Ierarh Nicolae” din Roșia de Secaș funcționează două servicii: Centrul de zi pentru copii și Serviciul de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice.

În aceeași zi, copilașii de la Centrul de zi „Sfânta Irina” din Blaj au întâmpinat ziua de 8 martie și primăvara așa cum se cuvine. Micuții au învățat, ajutați de doamnele educatoare, poezii și cântece despre mamă și primăvară și au pus în scenă o mică serbare dedicată mamicilor. De asemenea, în cadrul

unor ateliere educative, micuții au realizat felicitări din hârtie colorată pe care le-au dăruit apoi celor mai iubite ființe din lume. „În fiecare an, copilașii noștri învață să confecționeze măștișoare, felicitări dar și obiecte decorative specifice primăverii pe care le oferă mamicilor. Chiar dacă sunt mici, copiii demonstrează cât de implicați sunt în activitățile pe care le derulăm în centru și așteaptă cu nerăbdare serbarea de 8 martie pentru a-și impresiona mamicile cu frumoasele obiecte realizate cu mult drag”, a precizat părintele coordonator Vasile Seicean.

An de an, în ziua de 8 martie, atenția noastră se îndreaptă spre femeia creștină în care se împletesc simfonie delicată și feminină cu virtutea curajului și tendința spre contemplarea frumosului.

 Biroul de presă al Asociației Filantropia Ortodoxă Alba Iulia

Conferință duhovnicească, la Sebeș

Miercuri, 14 martie a.c., de la ora 13:00, la Colegiul Național „Lucian Blaga” din municipiul Sebeș, a avut loc o conferință duhovnicească susținută de către părintele Ciprian Negreanu din Cluj-Napoca. Tema abordată în fața elevilor și a profesorilor s-a axat pe dreptatea lui Dumnezeu.

Prin cuvântarea sa, părintele le-a spus celor prezenți că mulți dintre semenii noștri se lasă stăpâniți

de ideea că Dumnezeu ar fi nedrept prin prisma inechităților sociale, a dezastrelor, a bolilor incurabile, a faptului că unii oameni care au un comportament ireproșabil din punct de vedere moral au parte de multe greutăți în viață, iar unii oameni care au o manifestare morală reprobabilă au o viață prosperă. Un alt aspect care încurajează acest tip de gândire este dat de situațiile în care moartea seceră vieți uneori la vârste total nepotrivite. Toate aceste „argumente”

sunt fundamentate pe o credință superficială și îndoielnică.

Răspunsul la problema ridicată se află însă în veșnica și adevărată Împărăție a Domnului nostru Iisus Hristos, unde orice nedreptate va dispărea și unde ne așteaptă nesfârșita dragoste și fericire a lui Dumnezeu.

Tema propusă spre reflecție a stărnit atenția celor peste 250 de tineri prezenți, acest fapt fiind evidențiat prin interesanta sesiune de întrebări ce a urmat expunerii.

Evenimentul s-a bucurat de binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Irineu și a fost organizat de Grupul de Inițiativă pentru Tineret din cadrul Protopopiatului Ortodox Sebeș, Colegiul Național „Lucian Blaga” din Sebeș, cu sprijinul preoților și al profesorilor de religie arondați protopopiatului.

 Pr. Ionel Arsu

Evenimente

Cea de-a V-a ediție a Simpozionului de Studii Martirologice

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, în zilele de 10 și 11 martie a.c., la Alba Iulia și la Aiud, a avut loc cea de-a cincea ediție a Simpozionului de Studii Martirologice, desfășurat sub genericul *Martiriul în vremea comunismului. Între represiunea politică și cununa mărturisirii*. Această manifestare științifică și duhovnicească a fost organizată de către Arhiepiscopia Alba Iuliei, Facultatea de Teologie Ortodoxă, Schitul „Înălțarea Sfintei Cruci” de la Aiud și Fundația Aiud.

Evenimentul a debutat sâmbătă, 10 martie, a.c., la ora 9:45, cu oficierea unei slujbe de pomenire a tuturor celor care au suferit în închisorile comuniste și s-au mutat la Domnul, după care, de la ora 10:00, a urmat deschiderea lucrărilor Simpozionului în Aula „Dumitru Stăniloae” a Facultății de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia. După cuvântul de deschidere rostit de către părintele Oliviu Botoi, Consilier cultural al Arhiepiscopiei Alba Iuliei, părintele protos. Gavril Vărvăruc, Exarh al așezămintelor monahale din Eparhia Alba Iuliei și Stareț al Schitului „Înălțarea Sfintei Cruci” de la Aiud, a transmis mesajul de binecuvântare al Părintelui Arhiepiscop Irineu.

În continuare, au rostit alocuțiuni domnul prof. univ. dr. Augustin Lazăr, procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, și domnul comisar-șef Dorel Bic, împuternicit adjunct al șefului Inspectoratului de Poliție Județean Alba. După alocuțiunile autorităților, a urmat prezentarea referatelor susținute de către prof. univ. dr. Adrian Opre (Decanul Facultății de Psihologie din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca) – *Ororile întemnițării: strategii pentru a supraviețui fizic, psihic și spiritual*, domnul Claudiu Târziu (președintele Asociației Rost din București) – *Cultura anticomunistă la tânăra generație interbelică*, domnul Răzvan Codrescu (directorul Editurii Christiana) – *Eroul Aurel State: posteritatea unui cruciat*, doamna Elena Moise Solunca – *Mircea Vulcănescu sau o viață închinată lui Dumnezeu și slujirii aproapelui*, diac. asist. univ. dr. Răzvan Brudiu (Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia) – *Sublimul și măreția martiriului: actualizare permanentă în viața Bisericii*, pr. conf. univ. dr. Jan Nicolae (Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia) – *Chipul martiric al părintelui Ioan Iovan de la Recea*, drd. Emanuil Ineoa – *Dacă supraviețuiesc prin compromisi, la ce îmi va servi libertatea?* Părintele Liviu Brânzaș, mărturie din temnițele comuniste, drd.

Ioana Ursu – *Căutări și apropieri: „Rugul aprins” și tinerii în anii '50*.

În cadrul Simpozionului un moment deosebit i-a fost datorat părintelui Arhimandrit Gavril Burzo, duhovnicul Mănăstirii Breaza (Maramures), fost deținut politic, care a depănat amintiri emoționante din anii grei pe care i-a petrecut în temnițele comuniste. De asemenea, Simpozionul a găzduit lansarea volumelor *Dicționarul clericilor și mirenilor ortodocși români mărturisitori în perioada comunistă (1945-1964)*, elaborat de către istoricul Adrian Nicolae Petcu, și albumul *Patriarhul Justinian Marina și apărătorii Ortodoxiei în perioada comunistă*. După prezentarea succintă a autorului, realizată de către cercetătorul drd. Dragoș Ursu, domnul Adrian Nicolae Petcu a prezentat câteva aspecte ale istoriografiei recente a României din prisma cercetărilor efectuate de către domnia sa în arhivele fostei securități și în arhivele centrelor eparhiale din țară.

În a doua zi a Simpozionului de Studii Martirologice, în Dumineca a treia din Postul Mare (a Sfintei Cruci), invitații au luat parte la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare, oficiată de către Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, în biserica Schitului „Înălțarea Sfintei Cruci” de la Aiud. În omilia pe care a rostit-o în această Duminică, Ierarhul nostru a subliniat importanța jertfei și a mărturisirii în viața Bisericii:

„În această epocă în care se fuge de cruce, căutându-se confortul, succesul ușor și distracția, noi, creștinii, avem chemarea să-L urmăm pe Iisus Cel Răstignit. Această urmare înseamnă a suferi și, poate, chiar a fi persecutat și a muri pentru El. Așa s-a întâmplat cu mulți români buni și credincioși, închiși și torturați în sinistra temniță a Aiudului. Domnul nostru, Care a fost batjocorit, chinuit și ucis, a spus tuturor: «Cine nu-și ia crucea lui și nu-Mi urmează Mie, nu este vrednic de Mine» (Mt. 10, 38). După cum Hristos este în stare de jertfă până la sfârșitul lumii, creștinul nu poate fi în această lume decât răstignit. Deținuții închisorilor comuniste au făcut din viața lor o dovadă vie a faptului că jertfa este singura cale spre înviere”.

La final, Părintele Arhiepiscop Irineu a adresat câteva cuvinte participanților la Simpozionul de Studii Martirologice, subliniind importanța cinstirii celor care au suferit în temnițele comuniste și încurajând eforturile de cercetare și documentare pentru relevarea chipurilor luminoase ale mărturisitorilor din perioada comunismului.

 Pr. Nicolae Aloman

Binecuvântarea de a fi preoteasă

Nu cred că este vreun student la Facultatea de Teologie sau vreun elev la Seminarul Teologic care să nu-și fi dorit măcar o dată să ajungă preot. Și mai cred că foarte mulți dintre ei, la întrebarea „ce vrei să devii?”, răspund cu multă convingere: „preot”. Și tot timpul m-am întrebat dacă suntem, într-adevăr, conștienți ce înseamnă preoția și la ce ne cheamă ea. Eu mă cutremur adesea când aud pe cineva că spune cu atâta convingere că își dorește să ajungă preot. Ori e sfânt, ori nu are o înțelegere adâncă a acestei chemări. Întotdeauna, m-am întrebat ce înseamnă aceasta, chiar și acum, la zece ani de la hirotonie, trecând peste aspectele ei exterioare și peste „publicitatea” mai mult sau mai puțin negativă pe care i-o face presa.

În tratatele despre preoție se spune adesea că preotul este prelungirea mâinii lui Dumnezeu, prelungirea gurii lui Dumnezeu... sau ar trebui să fie. Până să se ajungă la primirea Tainei Preoției, candidatul trebuie să mai treacă însă printr-o etapă destul de importantă care își poate lăsa amprenta în misiunea pe care o are, iar aceasta este căsătoria, sau alegerea preotesei.

Poate vi se va părea curios de ce am ales această temă, însă, o găsesc binevenită, mai întâi pentru că se vorbește prea puțin despre preoteasă și rolul ei major în parohie, ea fiind oarecum eclipsată de prezența și autoritatea soțului preot. În timpul facultății, am parcurs literatură bisericească, tratate, articole în reviste și ziare bisericești, dar cu părere de rău am constatat că despre preotese nu s-a prea scris.

În Biserica noastră, preotul este căsătorit, iar faptul acesta atrage realitatea că în mare măsură, viața duhovnicească a membrilor familiei preotului influențează păstoria credincioșilor în parohii, iar rolul principal îl are preoteasa sau prezbitera, cum se obișnuiește a mai fi numită. Deci, nu numai predica preotului, exemplul lui, trăirea sa virtuoasă și misiunea pe care o săvârșește cu timp și fără timp, ci viața, activitatea și felul de a trăi al membrilor familiei sale sunt factori care ajută și promovează sau stingheresc activitatea și misiunea lui în parohie.

Sfântul Apostol Pavel, adresându-se ucenicului său Timotei, vorbește despre femeile preoților în felul următor: „Femeile lor, de asemenea, să fie cuvinicioase, neclevetitoare, cumpătate și credincioase întru toate” (I Tim. 3, 11-12). Cred că nu întâmplător insistă apostolul pe înțaietatea familiei, întrucât aici, în familie, se duce adevărata luptă, aici se pun bunele temelii ale slujirii totale, sincere și fără menajamente diplomatice și abia apoi se transmit în rândurile enoriașilor. Din familia preotului transpare totul în parohie, după cum spune o vorbă din rândul poporului: „Casa preotului are pereți de sticlă”.

Privileiile bisericești conțin, de asemenea, reguli în ceea ce o privește pe soția preotului. Sfântul Vasile cel Mare, în canonul 27, ne spune următorul lucru: „Preoteasa este soția legitimă a preotului din prima lui și a ei căsătorie, înainte de hirotesia întru ipodiaton. Ea nu trebuia să fi avut vreodată legătură cu un alt bărbat, ci trebuie să fi fost fecioară. Ea trebuie să aibă o natură morală, serioasă, modestă, înfrânată și evlavioasă. Întrucât ea și preotul sunt un

trup, amândoi au aceeași obligație morală”. De aici putem ajunge la concluzia că soția preotului primește această titlatură de preoteasă pentru că amândoi au aceeași obligație morală, de a conduce pe calea mântuirii credincioșii încredințați, ceea ce nu se întâmplă la celelalte meserii pe care bărbații le practică.

Dacă se vorbește despre o vocație pentru preoție, am putea spune că și pentru a deveni preoteasă este necesară o vocație, deoarece aceasta constituie un factor important în influențarea și ajutorarea preotului în misiunea lui de conducător al sufletelor. O preoteasă cu vocație, virtuoasă și credincioasă va înțelege întotdeauna datoriile soțului ei și-i va fi ajutor în fiecare zi, pentru a fi în slujba idealului pentru care s-a legat prin jurământ la hirotonie.

Dacă ne apropiem de acest punct al hirotoniei, știm că fiecare candidat la primirea acestei Taine trebuie să fie numit pe seama unei parohii vacante. Dar unde sunt parohiile vacante și cum se pot dobândi? Majoritatea parohiilor în care este nevoie de preot sunt la sat, în mediul rural. Aici trebuie să punțăm următorul lucru: viitoarea preoteasă trebuie să fie conștientă că trebuie să-și urmeze soțul oriunde se va duce, având în vedere greutățile pe care le va întâmpina, după cum se consemnează în cererea pentru binecuvântarea primirii Tainei Cununiei, care se cere studenților de la Facultatea de Teologie și candidaților la preoție, adresată Chiriarhului. Problema se ridică mai ales la tinerele născute și crescute în mediul urban, obișnuite cu confortul și civilizația urbană, care la multe parohii rurale nu se găsește. Aici vreau să amintesc numai câteva aspecte care privesc confortul, și anume: starea degradată a lăcașului de cult și a casei parohiale, lipsa apei curente și a băii, directă proporționalitate a celor două cu starea materială a credincioșilor, moștenirea dificilă a înaintașilor, lipsa locului de muncă al preotesei, lipsa mijlocului de transport, iar cel mai grav, lipsa grădiniței și a școlii. Toate aceste lipsuri duc la nașterea unor discuții contradictorii în sânul familiei, nemulțumiri și alte situații neplăcute.

Oare câte case nu ascund o mare durere? Tu, preoteasă, prin prezența ta, insuflă îndrăznire spre nădejde, fii raza de lumină purtătoare de speranță. Cu inima și chipul pline de bucurie vei transmite evanghelia optimismului și a bucuriei de care are atâta nevoie lumea contemporană. Iar tu, preoteasa de azi, nu uita că ești lumina de la capătul tunelului pentru familia ta și este datoria și privilegiul tău prin excelență de a-ți forma o bună imagine socială în parohia ta.

 Pr. Vasile Anca

Pelerinaj cappadocian (III) Pergamon. Marele Teatru

De la Troia la Pergamon sunt peste 300 km. Autostrada șerpuește printre dealuri acoperite cu plantații de măsline. După mai bine de o oră suntem din nou pe țărmul Mării Egee, urmărind linia golfului Edremit. Dintre orașele prin care trecem, cel mai frumos mi se pare Ayvalik, oraș-stațiune și renumit port pescăresc. În depărtare, se zărește țărmul insulei Lesbos. Îmi amintesc de basilissa Bizanțului Irina, exilată aici, sfârșind într-o chilie sărăcăcioasă (†802). Până în 1923, când s-a făcut schimbul de populații, orașul a fost în întregime grecesc. Grecii care au plecat convingi că vor reveni într-o zi la casele lor și-au asuncs aurul și bijuteriile în pereții sau podelele caselor. Turcii care au ocupat locuințele le-au descoperit și au devenit bogați.

Lăsăm golful în dreapta și ne îndreptăm spre Bergama. Orașul cu aproape 60.000 de locuitori atrage turiști din toată lumea, interesați fie de covoare, fie de ruinele Pergamonului. Ne oprim la Bazilica Roșie, care datează din secolele II-III d.Hr. Tunelurile subterane au determinat arheologii să creadă că a servit ca templu diferitelor zeități egiptene, în special lui Serapis. Mai târziu, bizantinii au transformat-o în bazilică închinată Sfântului Ioan Evanghelistul.

Urcăm cu autocarul spre Pergamon. Așezat la 300 m. deasupra orașului modern, are o poziție strategică extraordinară. De sus, se vede tot ținutul până la mari depărtări. Autocarul șerpuește în jurul uriașului deal stâncos pe care a fost construit orașul antic. Perioada de înflorire a acestuia a fost pe vremea Atalizilor, în secolele III-II î.Hr. De numele regelui Eumenes se leagă multe din

ruinele care mai pot fi văzute astăzi. Pergamonul, centru elenistic, a atras artiști și oameni de știință. Devenit centru de gramatică și medicină, rivaliza cu Efesul, Alexandria sau Antiohia. Aici s-a inventat pergamentul, după ce egiptenii au refuzat să le mai exporte papirusul. Renumitul medic al Antichității, Galenus (129-199) d.Hr., a studiat aici filosofia și medicina.

Lăsăm în urmă Agora de Jos și Templul lui Demeter și oprim sus, în parcare de la Acropolis. De la Lisimach, generalul lui Alexandru Macedon, moștenitorul Pergamonului, până la regele Attalus al II-lea, care a donat în 133 î.Hr. orașul romanilor, Pergamonul a dominat politic și cultural doar zona respectivă. Romanii au făcut din el un centru și mai strălucit pornind de aici cucerirea Anatoliei. Cel mai vechi templu de aici e Templul Ateinei Polias Nikephoros, ridicat la sfârșitul secolului al IV-lea î.Hr. și închinat zeiței Atena, stăpâna orașului. De la Templul Ateinei, pașii mă poartă printre marmura albă spartă în mii de bucăți la Marele Teatru. Constructorii au folosit panta naturală stâncoasă a dealului, de aceea gradenele au devenit atât de abrupte. Optzeci de rânduri împărțite în trei părți puteau primii zece mii de spectatori. Impresionant, nu? Ruinele vorbesc mereu de geniul Antichității.

Impresionante sunt însă ruinele Bibliotecii din Pergamon. Pe vremea regelui Attalus I, aceasta deținea peste 200.000 de volume scrise pe pergament. A fost una dintre cele mai renumite biblioteci din vechime. Cleopatra a primit-o ca dar de nuntă din partea lui Antoniu.

Toate magazinele de pe coasta Egeeană până în Anatolia vând ouă din piatră de onix, simbol al vechi-

lor culte anatoliene ale fecundității a Marii Mame.

Cum timpul ne presează, nu stăm prea mult. Până seara trebuie să ajungem la Kuşadaşi, oraș stațiune pe malul Mării Egee, aflat la câteva sute de km. Din goana autocarului urmăm aceleași terenuri cultivate cu grâu, floarea-soarelui, porumb, vii și tutun; orașe plăcute, construcții noi, autostrăzi largi bine întreținute. După-amiaza ajungem la Izmir (Smirna de odinioară), al doilea ca port și al treilea oraș ca mărime al Turciei, centru comercial și industrial, construit în terase în jurul golfului cu același nume. Ionienii s-au așezat aici în secolul al IX-lea î.Hr., făcând să prospere întreaga regiune. Alexandru Macedon a ridicat fortăreața pe muntele Pagus. În secolul I î.Hr. vin romanii; prosperitatea așezării continuată sub bizantini a fost întreruptă de arabi, în drumul lor de cucerire a Constantinopolului, sfârșit cu înfrângerea din 678. În secolul al XI-lea vin turcii selgiucizi alungați mai târziu de cruciații care au prelat orașul Cavalerilor Ioaniți din Rodos. Orașul a fost prădat crunt de mongolii lui Timur-Lenk, ca în cele din urmă să fie cucerit de otomani. După Primul Război Mondial, orașul intră în componența Greciei. În 1922, după înfrângerea grecilor în Anatolia, orașul e evacuat, nu înainte de a fi incendiat. În 1923, s-a făcut schimbul de populații. Întreaga populație grecească a fost expulzată și în locul lor au fost aduși turcii din insulele grecești de lângă țărmul Egeei.

Seara târziu, ajungem la Kuşadası. Ne cazăm repede, pentru că a doua zi plecăm spre Patmos.

 Pr. Cornel Marcu
» continuare în următoarele numere

In memoriam, părintele Mircea Hașegan (1949-2014)

Între slujitorii poporului dreptcredincios din protopopiatul Alba Iulia, la loc de dreaptă cinstire, istoria și memoria acestor locuri și oameni consemnează figura blândă și smerită a părintelui Mircea Hașegan, paroh la parohia Berghin vreme de 43 de ani, în perioada 1971-2014. Slujitor jertfelnic, părintele s-a remarcat prin simplitate și devotament, viața sa fiind dedicată slujirii lui Dumnezeu și semenilor pe care i-a respectat și i-a prețuit atât de mult.

A văzut lumina zilei în data de 31 ianuarie 1949 în localitatea Boz, comuna Doștat, județul Alba, din părinții Nicolae și Sineta Hașegan, fiind al doilea din cei trei fii ai familiei. Copilăria nu a fost ușoară din cauza împrejurărilor familiale, dar a primit o educație aleasă. În anul 1955, a început studiile elementare

în satul natal, pe care le-a terminat în Miercurea Sibiului, tot aici urmând, între 1962 și 1966, cursurile Liceului de cultură germană. Timp de un an școlar a fost profesor în satul Bârsana din comuna Șugag, iar din anul 1967 a fost admis la Institutul Teologic din Sibiu, pe care l-a absolvit în anul 1971. În același an, s-a căsătorit cu tânăra Maria Crișan din Boz, fiind binecuvântați de Dumnezeu cu 3 copii: Petru, Florin și Maria. În data de 1 decembrie 1971, a fost numit preot pe seama parohiei Berghin, protopopiatul Alba Iulia, fiind hirotont de către Episcopul-vicar Visarion Aștileanu Rășinăneanul.

Începutul pastorației a fost dificil, în special din cauza faptului că spațiul liturgic era impropriu, se slujea într-o casă cu chirie, iar casa parohială trebuia eliberată și reparată. Identificându-se întru totul cu nevoile oamenilor și locurilor, părintele și credincioșii au reușit, într-un an, să ridice o nouă biserică parohială, închinată Sfinților Apostoli Petru și Pavel, care a fost binecuvântată în data de 27 aprilie 1975 de către protopopul Nicolae Cantor. Au urmat apoi și alte lucrări: împrejmuirea bisericii, tencuirea și zugrăvirea exteriorului acesteia, lucrările de pictură interioară și renovarea casei parohiale. Târnosirea sfântului lăcaș a avut loc în 21 aprilie 1991.

Părintele Mircea Hașegan a fost un fervent apărător al dreptei credințe, întărind mereu credincioșii în lupta cu frământările vremii, mai ales după anul 1989, având o activitate dinamică atât pe plan profesional, cât și în plan familial. Viața părintelui nu a fost scutită nici de paharul amărăciunilor, însă cu răbdare le-a depășit pe toate, dedicându-se preoției și misiunii de duhovnic, lucrarea pastorală fiind încununată și de faptul că fiul Petru i-a urmat misiunea, devenind preot.

După o activitate pastorală de 42 de ani în parohia pentru care a fost hirotont, părintele Mircea Hașegan s-a pensionat la data de 1 februarie 2014, dorind de acum să-și dedice timpul familiei și rugăciunii, însă din cauza stării precare de sănătate, la foarte scurtă vreme, a suferit un atac cerebral, care l-a imobilizat la pat, iar în data de 7 iulie 2014, cu pace, a plecat dintre cei dragi, mutându-se la cele veșnice, având nădejde sfântă în cuvintele Domnului: „Voi sunteți prietenii Mei, dacă faceți ceea ce vă poruncesc” (In. 15, 14).

Prin simplitate și smerenie, părintele Mircea Hașegan a lăsat în conștiința celor pe care i-a păstori chipul ctitorului sfântului lăcaș închinat Sfinților Apostoli Petru și Pavel, dar și imaginea blândului părinte aplecat spre durerile oamenilor, pe care i-a slujit cu devotament.

 Pr. Teofil Slevaș

Răspunsul Bisericii la întrebările societății

De ce la începutul Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite (adică la Vecernie) spunem „Binecuvântată este împărăția...”, de vreme ce nu este vorba despre o Dumnezeuiască Liturghie propriu-zisă sau despre o Sfântă Taină?

Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, în forma în care se săvârșește astăzi, este o sinteză între Vecernia monahală și vechea slujbă parohială de împărtășire cu Cinstitele Daruri mai înainte sfințite, urmând modelul părții respective a Dumnezeuieștii Liturghii. În manuscrise găsim și o altă formă a Liturghiei Darurilor legată nu de cea monahală, ci de Vecernia asmată (rânduiala străveche a slujbelor din bisericile de mir). Este tipul liturgic respectat în parohii înainte de impunerea tipicului monahal și în acestea.

Aceste două tipice – cel parohial și cel monahal – difereau în multe puncte. Unul dintre acestea este și faptul că în vreme ce slujbele parohiale începeau cu „Binecuvântată este împărăția...”, cele monahale începeau cu „Binecuvântat este Dumnezeuul nostru...”. De ce unele începeau așa și altele altfel? Poate că nu este nevoie de nicio justificare. Așa era structura, alcătuirea lor. La Sfinții Părinți însă, găsim comentarii care sunt foarte interesante și destul de mulțumitoare, întrucât, chiar dacă nu arată cauza existenței acestei deosebiri, ne dau sensul și caracterul ei. Astfel, Sfântul Simeon al Tesalonicului socotește binecuvântarea mică, „Binecuvântat este Dumnezeuul...”, ca provenind din revelația întunecoasă a Vechiului Testament, în opoziție cu cea mare, „Binecuvântată este Împărăția...”, care izvorăște din cunoașterea lui Dumnezeu Celui în Treime, Care S-a revelat în Noul Testament: „Să vedem mai lămurit cele ale întrupării lui Hristos, închipuite mai cu seamă la slujba care bine se numește a cântărilor: stând preo-

tul înaintea Sfintei Mese ca în cer, înaintea tronului lui Dumnezeu, binecuvintează pe Dumnezeu Cel în Treime, nu zicând «Binecuvântat este Dumnezeu». Căci nu e obiceiul acesta la rânduiala parohială, fiindcă aceasta este numai a Scripturii celei vechi. Ci zice ca și la Dumnezeuiasca Liturghie «Binecuvântată este Împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh totdeauna...», binecuvântând unimea Împărăției, a firii și a Treimii dumnezeiești, care este propovăduirea Harului, cunoștința și mărturisirea Unuia în Treime Dumnezeu”. Sfântul Teodor Studitul socotește binecuvântarea mare ca pe un „semn al biruinței și puterii nepărtinitoare”, iar binecuvântarea mică drept „un simbol al smereniei și al rugăciunii neclintite”.

Din cele scrise se explică ușor neconcordanța care se observă în manuscrise în ceea ce privește modul de începere al Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite. Manuscrisele care o leagă de Vecernia săvârșită în parohie fac începutul ei cu „Binecuvântată este Împărăția...”, iar cele care provin din practica mănăstirească o încep prin „Binecuvântat este Dumnezeuul nostru...”, tocmai pentru că începutul Vecerniei se făcea după caz, prin aceste două moduri.

În multe manuscrise însă, care au forma monahală a Vecerniei-Liturghiei Darurilor, începutul este marcat din nou prin binecuvântarea mare. Acest lucru se explică ușor. Molitfelnicele au rămas mai conservative și mai fidele formei asmatice a slujbei. La fel și preoții, bazându-se pe Molitfelnice, săvârșeau slujba monahală a Vecerniei și a Utreniei, dar pe baza prevederilor legate de practicile parohiale.

Exact același lucru s-a întâmplat și în cazul legării Dumnezeuieștii Liturghii a Sfântului Vasile cel Mare cu Vecernia din Joia Mare, din Sâmbăta Mare și din ajunurile Crăciunului și Bobotezei. Și aceste Vecernii încep cu „Binecuvântată este împărăția...”, în loc să înceapă cu „Binecuvântat este Dumnezeuul

nostru...”. Dumnezeuiasca Liturghie, fie completă, ca în cazurile de mai sus, fie a Darurilor mai înainte sfințite, era evident mai puternică decât Vecernia monahală, de aceea s-a păstrat în ambele forme modul asmată de începere a ei, adică prin „Binecuvântată este Împărăția...”.

Totuși, timp de multe secole, au coexistat ambele tradiții și Liturghia Darurilor începea fie într-un fel, fie în celălalt, în funcție de manuscrisul sau rânduiala pe care o urma fiecare preot. Acest lucru se poate constata din variantele pe care le prezintă în acest punct chiar și manuscrisele mai noi. O „rânduială” a Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite din codicele Atena 758 din secolul al XVII-lea, nu numai că are cunoștință despre practica dublă, dar și o amintește deschis: „Apoi, stă în fața Sfintei Mese, se închină de trei ori, zicând: «Dumnezeule, milostiv fii mie...». Și sărută Sfânta Evanghelie și rostește acest ecfonis: «Binecuvântată este Împărăția...». Trebuie să se știe însă că în mănăstiri și mulți alți [preoți] zic: «Binecuvântat este Dumnezeuul nostru...». Este evident că binecuvântarea mare, „Binecuvântată este Împărăția...”, s-a impus și s-a generalizat prin răspândirea și impunerea edițiilor tipărite, care au preferat practica de enorie.

Ioannis Foundoulis, *Dialoguri liturgice*, București, Editura Bizantină, 2008.

Poesis - Poesis - Poesis

Rostire pentru moși
de Nicolae Drăgan
Alba Iulia, jud. Alba

Mai trece încă o noapte,
mai vine altă zi,
izvoarele Apusenilor curg clare și sfinte,
iedera luminii urcă blând în copii,
iarba chemare sacră
flutură pe morminte.

Pe cine strigă iarba, cine-i răspunde ei?
Petale fără vârstă viu se rotesc în zare,
vin păsări măiestre
cu nimburi de scântei,
lin răspândind în jur suavă alinare.

În coapsele copacilor
trosnește sublim zvon,
cineva miere toarnă și pace.
În brazda frunții,
tăcerile pietrelor au chipul ca de om,
funii orbitoare înfășură toți munții.

Și aerul hohotește și zguduiri s-aud,
văluri albastre, suple
- o stea încă străluce -,
brazii se leapădă de veșmântul lor ud
și fiecare duce pe umăr câte-o cruce.

Să nu-i tulburăm, prieteni,
să nu-i tulburăm.
În mersul lor șoptit și alb e vindecare,
în inima fiecăruia e inima unui moș
ce n-a cerșit nici milă, nici iertare.

Da, moșii n-au cerșit
și nici nu vor cerși;
au curs izvoarele lor
și vor curge preasfinte,
iar unda lor fermecată, țâșnind,
s-o logodi cu cerul
atât de pur al străvechilor oseminte.

Prin post și rugăciune
de Ioan Todorean
Aiud, jud. Alba

Prin post și rugăciune
Păcatele se spală
De orice spurcăciune
Sau de orice spoială.

Prin post și rugăciune
Ajungi la mântuire,
Îți înțelegi în lume
Rostul în gândire.

Înțelegi mai bine
Jertfa lui Iisus,
Îl urmezi în sine
Așa cum ne-a spus.

Rugăciunea spusă cu dor
Este hrană sufletească
Pentru cei ce au credință
Și care știu s-o împărtășească.

Postul pentru noi
Ar trebui să fie
Ca un preludiu în văpăi
În ce-ar urma să fie.

Postul îmbinat cu rugăciune
Este garanția sufletească
Și faci aceasta pentru mântuirea ta
În lumea cea cerească.

Când rostești o rugăciune
Cu gândul sus, la Dumnezeu,
Te face să uiți de tine:
Aceasta e credința-n El.

De Dumnezeu n-ai cum
Să te ascunzi și să nu știe
Ce gândești în al tău drum,
El știe tot ce trebuie să știe...

Cartea lunii

Marea Unire de la Alba Iulia
1 Decembrie 1918

Editura: Reîntregirea
Nr. pagini: 246
Anul: 2018

» continuare din pag. 2

Sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici din Sevastia în tradiția populară românească

Folcloriștii care s-au ocupat de tradițiile și obiceiurile populare românești consemnează două ritualuri agrare interesante legate de ziua de 9 martie: *sâmbra plugului* și *lovirea pământului cu mături*. Primul dintre ele constă în scoaterea plugului în fața casei, fapt ce simbolizează începerea oficială a anului agricol. Astfel, după ce carul și plugul sunt pregătite și doi bărbați cu capetele descoperite se așază în fața boilor sau a cailor, femeia iese din casă, înmânează traista cu merinde bărbaților și pune un ou în fața carului. Semnificația oului așezat în fața atelajului este de sorginte precristiană, acesta fiind considerat măsura tuturor lucrurilor de început, având un rol augural și protector în buna desfășurare a aratului.

Deoarece preotul satului nu participă la acest ritual agrar, femeii îi revine menirea de a sfinți plugul, animalele și plugarii. Astfel, aceasta, ținând în mână un vas cu apă sfințită, tămâie și un mănunchi de busuioac, înconjoară de trei ori atelajele, le stropește cu aghiasmă și presară tămâie rostind: „Cât de curată este tămâia și aghiasma, așa de curați să fiți și voi

/ Să umblați nedespărțiți la arat / Și nîcîcînd să nu dați peste vreun strigoi sau moroi care să vă facă rău”. Acest descântec este rostit, spune etnologul Teodor Pamfile, pentru că „una dintre grijile strigoilor este să-i împiedice pe oameni la pornirea plugului”. După acest moment solemn, carul este pornit, dus în cea mai apropiată grădină și se marchează o brazdă simbolică. Mai apoi, animalele sunt dejugate, lăsate să se hrănească, iar plugarii se ospătează din merindele din traistă. În unele zone ale țării, toate plugurile sunt adunate în centrul satului, unde preotul oficiază o slujbă de binecuvântare, iar mai apoi fiecare merge în ograda proprie pentru a marca prima brazdă. Întregul ritual este încununat cu o petrecere. În ziua Sfinților 40 de Mucenici, pe lângă ritualul pornirii plugului, există și obiceiul *dezghețării pământului*. Acesta este destinat bătrânilor, care trebuie să lovească pământul înghețat cu maiuri (ciocane mari de lemn), în scopul de a trezi forțele fertilizatoare adormite ale pământului, rostind următoarele cuvinte: „Intră frig și ieși căldură / Să ne fie vreme bună / Pentru plug și arătură”.

Din păcate, aceste două ritualuri agrare (ca și multe altele din decursul anului) au dăinuit în viața satului românesc până în preajma celui de-al Doilea Război Mondial. Odată cu instalarea regimului comunist, ele au dispărut din obișnuința sătenilor, în special după ce aratul a început să fie realizat cu tractorul pe pământul care a devenit proprietate colectivă.

Ziua de prăznuire a Sfinților 40 de Mucenici din Sevastia este și un moment bun pentru a face o prognoză meteorologică pentru anul în curs. Astfel, în credințele populare se spune că dacă pământul este înghețat în această zi, toamna va fi destul de blândă, fără brumă, ceea ce le dă oamenilor prilejul să semene porumbul cât de târziu. Însă, dacă pământul este dezghețat, va fi o toamnă scurtă și bruma va cădea foarte devreme. De asemenea, se spune că dacă tună înainte de ziua de 9 martie, vara va fi ploioasă și nu foarte rodnică, însă dacă primele tunete ale anului se aud în ziua *Măcinicilor*, vara va fi rodnică și călduroasă. Credința populară spune că vremea din ziua de 9 martie este similară cu cea din ziua de Paști. Pe

lângă prognoza meteorologică există și o prognoză a sănătății trupesti. Astfel, în ziua Sfinților 40 de Mucenici, bărbații trebuie să bea 40 de pahare de vin. Cel care reușește să îndeplinească această provocare este ferit de boli pe toată perioada anului. De asemenea, se crede că acest vin băut în ziua de 9 martie se va transforma în sânge și în putere de muncă pe toată perioada anului. Cei care nu pot să îndeplinească acest ritual trebuie măcar să guste sau să fie stropiți cu vin în scopul de a fi feriți de boli. Folcloriștii sunt de părere că acest obicei popular este, de fapt, o reminiscență a sărbătorilor bahice ale Antichității.

Specific zilei de 9 martie este și un accentuat cult al morților. Credințele populare susțin că în noaptea de *Măcinici* se deschid mormintele și porțile raiului, iar oamenii trebuie să aștepte spiritele morților cu focuri aprinse și cu mese întinse. Chiar și prepararea de către gospodine a *mucenicilor* este considerată a fi un ritual care are legătură atât cu cei 40 de mucenici, cât și cu sufletele strămoșilor. Preparați din aluat în forma cifrei 8 și decorați cu miez de nucă și miere sau chiar fierți

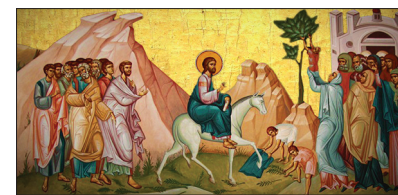
în sirop de apă cu zahăr, scorțișoară și nucă (obicei regăsit în Muntenia și Dobrogea, prin care se aduce aminte de lacul unde au suferit martiriul cei 40 de Mucenici), sunt duși la biserică, sunt binecuvântați, iar mai apoi sunt împărțiți celor nevoiași sau consumați în familie. În unele zone ale țării, tot în legătură cu acest cult al strămoșilor, gospodinele pregătesc o turtă în chip de om fără ochi, numită *Uitata*. Ea se dă copiilor să o mănânce cu miere în cinsta celor decedați din familie care, din greșeală, nu au fost pomeniți în cursul anului ce a trecut.

Putem observa că ziua de 9 martie, când Biserica Ortodoxă sărbătorește martiriul celor 40 de ostași din Sevastia, dar și când se inaugurează noul an agricol, are o conotație aparte pentru spiritualitatea populară, iar toate obiceiurile și tradițiile populare specifice acestei zile nu fac decât să ne ateste faptul că sentimentul religios este în permanență un principiu de căpătâi în viața satului românesc.

Andrei Motora

Glasul Evangheliei

Fericirea pământească, asemenea mântuirii, este hotărâtă întotdeauna de alegere; să alegem, dar, bucuria, spre a câștiga ceea ce îngerii răi au pierdut prin încruntare, ură și mânie – cerul și raiul –, cum ar zice Serafim Rose. Ceea ce trebuie făcut acum, în timpul și adevărul supreme ale *Învierii*, este tocmai să accedem treptele superioare ale bucuriei și eminenței interioare, în așa fel, încât să ne putem bucura și pentru veșnicia unor gânduri albe, a unor zile fără pereche, a unei *Sărbători* amiro-sind a rai, cu acea delicatețe în stare să uimească creația toată; și să scoatem, ca odată Dostoievski, „din adâncul ființei noastre de carne, în chip extraordinar, simțul sacralului”; dar și darul credinței și bucuria bucuriei – tocmai, pentru că, marile adevăruri, ca și marile iubiri, sunt *paradox* sublim și ele se bucură și ne bucură în suflet și se surâd în afară – să le vestească posteritatea și timpul. *Sărbătorea* și *bucuria*, pentru a fi pentru noi depline, și pe placul lui Dumnezeu, trebuie să fie unele ale iubirii, pur și simplu; cultura interogației, dialogul, disponibilitatea de a fi mai atenți, „pe o axă care să unească transcendența și interioritatea profundă” pandant cu uimirea înaintea oricărui reflex uman pozitiv (înaintea frumuseții sufletului stors de suferință ori despământenit și extaziat de fericire), ne poate transpune în *Învierie* și „raza celeilalte lumi”. Doar așa, *sărbătorea* și *bucuria* „sunt în viețile noastre, ca inși și ca umanitate, clipe, ceasuri, zile, când trăim evenimente care transcend măsura comună și deschid zăriștea minunii”.

Duminica a 6-a din Post (a Floriilor); Ev. Ioan 12, 1-8;

Duminica a 2-a după Paști (a Sf. Apostol Toma); Ev. Ioan 20, 19-31;

Duminica a 3-a după Paști (a Mironosițelor); Ev. Marcu 15, 43-47; 16, 1-8;

Duminica a 4-a după Paști (Vindecarea slăbănogului de la Vitezda); Ev. Ioan 5, 1-15;

Felul în care s-a purtat de *Florii*, urmat de acea drăcească poftă de sânge, față de Iisus, omul, la numai după câteva zile de la ovaționarea Lui, este expresia și „descrierea întocmai a naturii umane post-adamice, în toată goliciunea ei morală”. Altfel spus, această atitudine a omului descoperă și se identifică cu ceea ce Constantin Noica denumea acțiunea de degradare, de lezare și maculare a metafizicii, prin suflul biolog, printr-o „tembelă dorință de afirmare, răzbunare și supra-mație” (...) Desigur că, dacă ne gândim la blândețea, seninătatea, puterea de înțelegere, milostivirea, bunătatea, dăruirea și iubirea lui Hristos pentru noi, toate relele, disimulările și degradările în care ne aruncăm și ne complacem sunt corijabile, recuperabile și convertibile: cu condiția să *alegem* și să-L *iubim* pe Dumnezeu, cum înainte am ales și am iubit păcatul. Chiar dacă puterea lui Dumnezeu se „oprește” la marginea voinței și libertății noastre, totuși, Dumnezeu intră și *dincolo*, acolo unde este lăsat; se confirmă, în acest mod, că atunci când vorbim despre Dumnezeu, n-avem noi a ne pronunța sentențios, ritos și irevocabil; iar „arta” de a ști că nu ai dreptate întotdeauna este, dar, apanajul înțelepciunii și eminenței interioare, și ține de un mod de viață pe măsură (...) Dedublarea ca mod de viață, lunecarea noastră carac-

terială, mereu recidivantă, ușurința cu care, iată, suntem în stare să ne punem la meza zestrea / chipul de mirabil pentru te miri ce, fac din om un *orizont* de „rea conștiință înconștient și malign” care poate într-atât relativiza, întuneca, afecta, degrada și urâți paradigma excelenței umane”, pentru care excelență să fie restaurată, Iisus va să accepte *Pătimirile* și *moartea*; orice duh rău care ne bântuie este tot una cu păcatul, finalmente – scăparea este actul căinței, dezrobirea, dorul și opțiunea virtuții, angajarea „cu o dăruenie lăuntrică absolută în actul credinței, ca jertfă a sufletului de a adăuga lumii restul lui de frumos”.

Duminica a 2-a după Paști este consacrată controversatului *Apostol Toma*, zis și Geamănul, pentru dualitatea firii sale, și necredinciosul, pentru imprudența de a fi contestat, și pentru o fărâma de timp, miracolul *Învierii*. Vom încerca să lămurim cum stau lucrurile, și să ne transpunem în sufletul apostolului, de îndată ce Iisus îl invită să-i pipăie stigmatetele; suntem siguri că *derutatul* ucenic își va fi plâns amarnic clipele când și-a pierdut simțul săbuinței, și de aceea încercăm să pătrundem și mai subtil în mentalul lui Toma, spre a constata că lumea păcatului, a răului și a îndoiielii este atât de rafinată, încât în anumite situații date, nu mai este suficient actul căinței spre a îndrepta lucrurile, ci trebuie să trecem pe o treaptă superioară, aceea a mărturisirii și apoi a propovăduirii. Este ceea ce a făcut și sfântul apostol, care odată edificat de adevăr, a ales *mărturia* și *curajul misionarismului* până la capătul tuturor consecințelor, și nu oriunde, ci în ținuturile Indiei, o adevărată *babilonie* și *sincretismul* atâtor credințe, confesiuni, ideologii, în-

cât a fost cu adevărat miracol faptul că Toma a reușit să aducă la Domnul și, implicit, la credința adevărată, nu puțini oameni. Se știe că el și-a încheiat apoteotic destinul, fiind martirizat.

Atât *Pătimirile*, cât și *Învieria* fac parte din planul de mântuire pe care Dumnezeu Tatăl „ajutat” de Fiul Său l-a pregătit pentru salvarea și reabilitarea omului și a lumii; dacă noi ne vom strădui să pătrundem măreția și taina acestui *scenariu* divin, dacă credința noastră nu va fi superficială ori circumstanțială, dacă inima noastră *va arde* pe cale auzind cuvântul adevărului, dacă mintea noastră va accepta și puțină înțelepciune în detrimentul *inteligenței* exclusiviste, reci, cinice, dacă noi, ca oameni, ne cunoaștem și recunoaștem propria finitudine și suntem conștienți de expunerea noastră în fața răului; atunci Dumnezeu va veni în întâmpinarea noastră, ca odinioară îngerul în întâmpinarea mironosițelor. Pentru că ce altceva au dorit mironosițele, aceste făpturi atât de sfioase, de blânde, de vulnerabile, dar probând o energie interioară admirabilă, dacă nu refacerea *împărăției* din sufletele lor? Vocația lor „ascensională și insurgent umilă” ar trebui să ne scoată și pe noi din inerție și să ne facă să contribuim la liniștirea, înseninarea și venirea în fire a acestui început de mileniu absolut imprezvizibil, în derularea lui.

Se vorbește în pericopa evanghelică despre acea mulțime de bolnavi de diferite afecțiuni – orbi, schiopi, uscați – dar îndeosebi despre paralizic care-și aștepta de treizeci și opt de ani izbăvirea. Cu toții credeau că vor fi *beneficiarii* celui timp de grație, când îngerul Domnului se cobora și tulbura scâldătoarea, iar cei *prinși* acolo, numaidecât se tămăduiau (coborârea și tulburarea în sine, însem-

nând, este limpede, lucrarea minunată a harului). Paralizicul în cauză a fost un *privilegiat*, pentru faptul că a fost vindecat nu doar de acțiunea îngerului, ci de însăși prezența nemijlocită a Mântuitorului, care îi cere la schimb un singur lucru: *să nu mai păcătuiască*; drept aceea, realizând subtilitatea și nemaipomenitul unui asemenea parcurs moral, nu a pregetat să creadă și să dea mărturie că asupra lui s-a exercitat o minune cu adevărat dumnezeiască. Actul minunii a fost deplin, a fost extraordinar; ea, minunea, conferă măreție deopotrivă săvârșitorului, cât și primitivului, pentru că avem de-a face, în cauză, cu *mutații* religios-morale, care transcend contin-gentul și sunt probatorii prin evidență; în totală opoziție cu ceea ce vedem că se mai întâmplă prinprejur, ne gândim la mulțimea, putem spune, de așa-zisi exorciști fără frică de Dumnezeu și rușine de oameni, care nu fac altceva decât să-și măgulească orgoliul maladiv, să-și exhibe propriile *paralizii morale* și să-și adauge ceva în propriile buzunare; corolar, suveran, nobil, în cauză, acum și în veci, este să ne dislocăm din comoditatea și *căldușul* oricărui confort, spre a-l dobândi pe cel al conștiinței. Această paradigmă a pătimirii, a corelației păcat-suferință, a intervenției divinității în actul recuperator, a minunii *Învierii* drept garanție a învierii de obște este azi, în era atâtor *artificialisme* și grozăvii imorale, mai degrabă punct de întâlnire cu imaginația decât o așezare înțeleaptă a mentalului și experimentului contemporativ către „vuietul majestuos al inefabilului și dumnezeiescului”, pornit să ne facă atenți, sensibili și participanți activi la sărbătorile uimirii și *puterea*, de nimic egalat, a credinței.

 Pr. Iosif Zoica

Să recultivăm respectul, prețuirea și încrederea în valorile noastre!*

Nu pot să dau curs mesajului meu de astăzi, fără a-mi exprima, inițial, sentimentele de care sunt cuprins în aceste momente. Pe de-o parte, o satisfacție fără margini îmi umple sufletul de bucurie, văzând Biserica noastră tot mai înfloritoare, spre slava Domnului și-a țării, dar, în același timp, am și regretul că astfel de întruniri n-au loc mai des pentru a facilita relaționarea dintre noi și împărtășirea reciprocă a experiențelor noastre, care nu pot fi decât benefice pentru bunul mers al Bisericii și pentru noi toți.

Fiindcă întrunirea de față este ultima din acest mandat în cadrul ANB, vreau să-mi afirm mândria de a fi ortodox și că am fost membru al acestui înalt for al Bisericii noastre.

În aceste vremuri de subversive încercări pentru națiunea română, Biserica strămoșească are uriașă sarcină ca prin slujitorii ei să ridice scutul sfințeniei și să apere poporul de cei care vor să-l vadă îngenucheat în fața imoralității, a dezbinării și a secularismului. Dragi părinți, aveți

drept ajutor puterea oferită de Harul Stăpânului Absolut și adeziunea la dreapta credință a peste 86% dintre români, care și-au arătat întotdeauna încrederea în misiunea Bisericii.

Cred că acum se impune, mai mult ca oricând, o reformare morală a întregii societăți românești, așa cum în mod profetic spunea Mitropolitul Bartolomeu: „Vom face reforme economice și politice, dar toate acestea nu vor avea roade dacă nu vom face reforma morală a poporului român!”.

Și cine să facă această reformă morală a societății dacă nu Biserica prin cei care o slujesc? Cu mai multă forță și fără nicio ezitare, să recultivăm între români respectul, prețuirea și încrederea în ancestralele noastre comori, prin care am dăinuit în istorie: limbă, tradițiile și credința cea adevărată.

Suntem obligați cu toții ca alături de învățătura moral-creștină să repunem istoria României în linia întâi în procesul de formare și educare a copiilor noștri. Am senzația că ne fuge istoria de sub picioare, că tinerii noștri cresc fad, fără sentimentul dragostei de țară și al apartenenței la acest neam. Din păcate, ne-am uitat eroii și neglijăm a-i mai da exemplu generației actuale de adolescenți. Să cimentăm în sufletele românilor următorul adevăr: dacă voievozii și eroii noștri nu s-ar fi gândit la noi, astăzi, cu siguranță, am fi vorbit altă limbă și am fi avut altă credință.

Aș propune Sfântului Sinod ca anul viitor sau unul din anii care vor urma să fie dedicat Istoriei României și astfel să marcăm începutul reafir-

mării vrednicilor noștri înaintași.

Din păcate, întâlnim dubioase acțiuni cu scop ușor intuibil de întunecare a miturilor istorice românești, lovindu-se dramatic temelia conștiinței că aparținem unui popor cu descendență nobilă a căruia istorie este plină de personalități cu anverguri carpatice. Astfel, am auzit că marelui Mihai îi lipsea sentimentul unității de neam, că bietul Horea era membru al unei organizații secrete și că providențialul Iancu Avrâmuș era un rătăcit pe potecile Apusenilor. Și exemplele pot continua. Mă doare sufletul când văd conștiința tinerilor noștri pângărită cu atâta viclenie informațională menită să zdruncine românismul în ansamblul său.

Să înțeleagă toți că a-ți iubi țara și poporul nu înseamnă a fi șovin sau extremist, ci este rodul unei educații sănătoase, firești, dar în același timp și o formă de conservare în fața unor curente tot mai acerbe de universalizare a tot ce există în lume.

Este ușor de observat că în istorie n-a existat niciodată acalmia unei pajiști cu miei și nici nu va fi atâta timp cât răul umblă prin lume răcnind ca un leu. Astăzi, cel necurat a abandonat sabia și uzitează cel mai sofisticat arsenal economic și informatic capabil să răstoarne firescul din lume. Tot timpul, națiunile vigilente au stat cu garda ridicată și cu privirea ațintită spre cei dezbinați și needucați, gata pregătiți să-i înhațe.

Dacă școala actuală are neputințele ei în confruntarea cu pro-

vocările prezentului, Biserica, în schimb, are puterea hristică să lupte, prin cuvânt și condei, alături de poporul dreptmăritor pentru dăinuirea pe mai departe a românismului în spațiul „primit moștenire de la copiii noștri”, cum spunea Regele Mihai, și păstrat prin jertfele nenumăraților eroi și martiri români.

Nu pot să nu-l pomenesc aici pe vrednicul Ion Arion, stegarul Unirii, un tânăr veteran de război, originar din Iara, jud. Cluj, răpus de un glonț în timp ce flutura tricolorul pe peronul gării din Teiuș, în seara zilei de 30 noiembrie 1918, fiind singurul martir al Marii Uniri. Era un tânăr de 24 de ani care jurase consătenilor să nu lase steagul tricolor din mână decât cu prețul vieții.

Demn de menționat este și un alt mare erou, Samoilă Mirza, fotograf al Unirii, prea puțin cunoscut până acum, care a reușit să immortalizeze singurele dovezi istorice că Adunarea de la Alba Iulia s-a petrecut aievea, împlinindu-se astfel „pohta” lui Mihai Viteazul ca românii să fie una și singuri stăpânitori la ei acasă.

Printre martirii pe-a căror jertfă s-a clădit România Mare se numără și vitejii soldați ai regimentului de infanterie 32 Mircea, care la Mărășești, în august 1917, au luptat doar la baionetă, în cămășile lor albe de în, apărând cu disperare ultima redută a țării neocupată de inamic. Oare ce a fost în sufletul bieților feciori la auzul ordinului menționat într-o cronică a vremii: „Înainte, pe ei, mă,

pe ei, băieți!”. Ce mai putem spune când reevocăm faptele jertfelnice ale glorioșilor noștri înaintași, decât să ne plecăm genunchii în fața memoriei lor și să rostim cu pioșenia cuvenită: „Doamne, Te rugăm, pomeneste-i în Împărăția Ta!”.

Trăim acum un moment istoric și se cuvine să-i mulțumim Domnului că ne-a făcut contemporanii aniversării centenare a neprețuitei noastre iubiri, România Mare. La 1 Decembrie 1918 doar s-a oficializat o realitate firească aproape bimilenară, aceea că românii au trăit pe aceste pământuri întotdeauna uniți în cuget și-n simțire, vorbind aceeași limbă și mărturisind aceeași credință.

Închei adresând tuturor apelul Comitetului organizatoric al Adunării Naționale de la Alba Iulia: „Frați români, locul cel mai istoric al neamului vă așteaptă cu brațele deschise! Veniți, deci, să-l atingeți cu pasul vostru, ca să simțiți fiorul ce l-a mișcat odată pe marele voievod cu nume de arhanghel, pe martirii Horea, Cloșca și Crișan, pe craiul munților, Avram Iancu, și pe toți cei care au început și au lucrat la realizarea visului de veacuri, pe care noi, cei de azi, îl vedem ca pe răsăritul cel mai strălucit al celei mai senine zile a neamului românesc!”.

Trăiască România mare și poporul român dreptcredincios!

 Prof. Daniel Fonoage

* Cuvânt rostit la ședința anuală a Adunării Naționale Bisericești, 14 februarie 2018.

Revolta (ne)cunoașterii sau ignoranța lucidității. Utopia libertății absolute

Avorbi despre ființa lui Dumnezeu fără a-L înghesui sau a-L îngrădi în timp este o provocare riscată mult prea des de omul veacului, dar căreia, în ciuda eternei sale dorințe, ratate de altfel, de a deveni ca Dumnezeu, nu-i este dat să facă față: „Să nu mănânci din pomul cunoștinței”, răsună ferm, peste prăfuite și uitate veacuri, porunca divină.

Ceea ce-L face pe Dumnezeu de nevorbit este transcendența Sa. În general, atunci când vorbim despre o persoană și o descriem sau o calificăm ca fiind bună ori rea, se presupune și se crede că ne este cunoscută, că o știm, că o înțelegem, că o cuprindem (o pricepem), la fel cum credem și despre noi înșine. Frapant, realitatea ne contrazice: nu putem ști niciodată în chip deplin ceea ce suntem cu adevărat; cu atât mai mult, când vrem să-L știm pe Dumnezeu, pe Care nu-L vedem. Totuși, chiar dacă nu-L putem afirma și nu-L putem ști deplin, putem vorbi cu El. Imanența ni-L face accesibil. Cuvântul-Logosul

divin, Fiul din veci al Tatălui, Se face Om, învățându-ne cum să-I vorbim: „Tatăl nostru, Care ești în ceruri...”.

Unde lipsește transcendența, lipsește libertatea. Ucigând transcendența, ucidem libertatea. Ucigându-L pe Dumnezeu, ucidem nu doar transcendența, ci și imanența Lui. Consecința dramatică, tragică, a supraomului nietzscheean, eliberat de norme și amintiri transcendente, se manifestă azi tot mai des sub forma simptomelor sau chiar a bolilor depresive, expresii firești, inerente, ale căderii abisale ale umanității și umanismului. Îndepărat din Adevăr (tot una cu a fi sărit din minți, din rațiune), omul nu-și mai (re)cunoaște originea și nici sensul. Ele sunt înlocuite de fantasma infantilă a pseudocunoașterii postmoderne, de acel anume tip de transcendență mascată, împrumutată de persoana umană descreștinată, așa încât omul nou devine eul-individ înghițit de natura indiferentă și oarbă.

Spre deosebire de omul decadent, Sfântul nu imită natura decăzută, nici nu creează o alta, artificială, ci și-o asumă și o recrează, o tămăduiește în Hristos, o pneumatizează (nu o darwinizează). Maria Egipteanca, de pildă, e de departe opusul doctorului Faust, sedus de ocultism, magie și de putere. Aș îndrăzni să spun că transformarea, întinerirea lui, alături de finalul tragic pentru iubita doctorului Faust (ce altfel de deznodământ putea avea o iubire de la bun început fraudată?!), anticipează, în realitate, în chip genial de altfel, întinerirea, prospețimea, vitalitatea iluminist-decadentă a tipului de om revoluționar care, mai întâi, *ucide* prin revoltă transcendența. Apoi, prin arta seculară, sihăstrește în propria natură, circumscrisă doar de pereții de sticlă ai cunoașterii umaniste, pe care o va distruge, de altfel, printr-o filoso-

fie de tip postcreștin: filosofia rentabilității capitaliste.

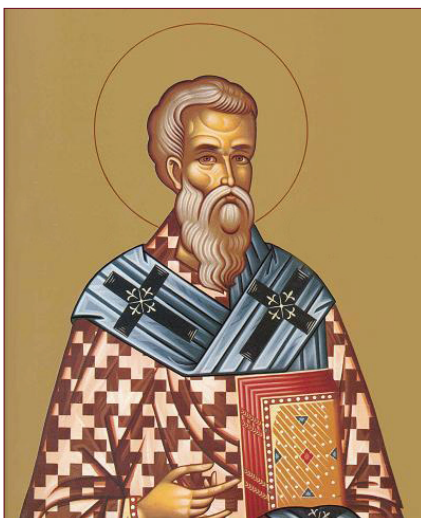
Teologic-pedagogic, icoana e înțeleasă ca o *fereastră* spre lumea cealaltă, spre lumea și natura divine, or, în cazul amintit, omul iluminist, furios, aparent, cade din icoană, cade din sfințenie, cade chiar *din timp*, unde e cuprins de eternitatea sterilă, incoloră, insipidă, lipsit de mișcare și devenire, invulnerabil la rău și moarte, insensibil la tot ce e frumos și prețios, laș, corupt și rafinat, privat de gustul sublim al propriei existențe și origini metafizice. E omul descalificat de propria-i „genialitate” și care își descalifică ineluctabil icoana, chipul, protochipul original, idolatrizându-se, hrănindu-se doar cu cenușa creației, cenușa devenirii sale, blestem demonic în același timp.

Revolta, mai bine zis revoluția necunoașterii ori iluzia cunoașterii depline, preferă omul abstract în locul celui concret și, nu arareori, așază pe pedestalul înțelepciunii resentimentul în locul iubirii, rebeliunea și (auto)distrugerea, ura și tirania. O nouă mecanică a puterii își face loc: lipsa măsurii. Cetățeanul european o prețuiește, înlocuind lumina cu umbra ei, adevărul cu îndoiala, libertatea persoanei cu cea a speciei, viața cu agonia morții. Secretul Europei este acela de a nu mai iubi viața, ci de a transforma oamenii în niște zei îmbolnăviți de orbire. Dar, vine vremea, „și acum este”, când va striga omul din adâncimi de ființă, iar și iar, după dreptate. Imperativul divin prohibitiv „să nul”, prima sentință divină ontologică, veșnică, lucidă, avertizează, astăzi cu atât mai mult, asupra stări de fapt a unei umanități decăzute, amăgite profund de iluzia tulbură a unei libertăți absolute.

 Pr. Sorin-Emanuel Bugner

Patristica

Sfântul Ierarh Teofilact Mărturisitorul, Episcopul Nicomidiei

Sfântul Teofilact Mărturisitorul, Episcopul Nicomidiei, provenea dintr-o familie bogată. Părinții săi l-au trimis la Constantinopol pentru a studia, iar aici s-a împrietenit cu Tarasie, secretarul Împărătesei Irina (780-802), și cu Mihail, viitorul episcop al Sinadelor. Tarasie a ajuns patriarh, în vreme ce Mihail și Teofilact au intrat într-o mănăstire de pe țărmul Mării Negre. Aici au devenit amândoi foarte cunoscuți pentru faptele lor bune și pentru adâncă lor înțelepciune, fiind socotiți vrednici de rânduiala arhierască. Sfântul Teofilact, care a arătat o mare grijă față de săraci și bolnavi, a întemeiat spitale, azile și case pentru străinii călători.

Nevoindu-se mult în ostenelele călugărești, a sporit în faptele bune și a câștigat îndrăzneală către Dumnezeu în rugăciunile sale. Într-una din zile, la vreme de seceriș, fiind căldură mare și din cauza lipsei de apă slăbind de sete, vrednicul monah s-a rugat lui Dumnezeu și fiind acolo un vas de aramă l-a făcut să izvorască apă suficientă pentru îndestularea celor prezenți, deoarece Domnul împlinește voia celor ce se tem de El și ascultă rugăciunile lor. Această minune a fost asemenea celei ce s-a făcut de demult în pustie când poporului lui Israel celui însetat Dumnezeu i-a scos apă din piatră. Și alta asemenea, când Samson era aproape să moară de sete și a izvorât apă vie dintr-un os uscat, dintr-o falcă de măgar.

Patriarhul Tarasie l-a hirotont pe Teofilact Episcop al Nicomidiei, iar pe Mihail Episcop al Sinadelor. Când la conducerea Bizanțului a venit Leon Armeanul (813-820), au început luptele împotriva cinstirii icoanelor. Marii ierarhi ai Bisericii de atunci, în frunte cu Patriarhul Nichifor, urmașul lui Tarasie, printre care și Teofilact al Nicomidiei, s-au dus la împărat cu rugămintea de a înceta tulburarea apărută în Biserică, având în vedere că cinstirea sfintelor icoane a fost hotărâtă de Sinodul VII Ecumenic, de la Niceea, în anul 787.

Împăratul nu a ascultat sfaturile înțelepte ale ierarhilor, ci a luat chiar aspre hotărâri împotriva lor. Patriarhul Nichifor a fost exilat în insula Tasos, Mihail al Sinadelor, în Evdochiada, iar Teofilact a fost exilat în Strovila, un oraș lângă mare. Acolo a mai petrecut timp de 30 de ani, după care a trecut cu pace la Domnul. Trupul lui a fost dus în Nicomidia, în timpul Împărătesei Teodora (842-867), și îngropat cu cinstea cuvenită.

Împăratul Leon Armeanul a avut o moarte cruntă, după proorocia sfântului: în ziua Nașterii lui Hristos a fost tăiat cu săbiile de ostași săi în biserică, la vremea Utreniei. Iar după el, sfârșindu-se șirul împăraților iconoclaști – adică Mihail, care se numea Valvos, apoi Teofil, fiul său –, Împărăteasa Teodora împreună cu fiul său Mihail, care a fost al treilea cu acest nume, au preluat sceptrul împărăției. Sfântul Metodie a fost ridicat la rangul de patriarh, iar erezia iconoclastă a fost înfrântă. În acest context, cinstitul trup al Cuviosului Părintelui nostru Teofilact a fost adus în Nicomidia și așezat în biserică zidită de el, spre apărarea cetății Nicomidia, întru cinstea și slava lui Mântuitorului Hristos.

Biserica Ortodoxă îl prăznuiește în fiecare an, la data de 8 martie.

 Iulian Dumitrașcu

Actualitatea creștină

● Mod de studiu dedicat Părintelui Sofronie Saharov propus de Centrul de studii „Dumitru Stăniloae” din Paris

Încurajat de succesul deosebit înregistrat anul trecut de programul *Purtătorii Duhului. Părinți contemporani despre viața duhovnicească*, Centrul Ortodox de Studii și Cercetare „Dumitru Stăniloae” propune, în acest an academic, un nou program în prelungirea celui dintâi: *Părintele Sofronie Saharov – o viață în Hristos*. Este vorba despre o serie de 12 întâlniri săptămânale, în cadrul cărora vor fi tratate viața și învățătura sa duhovnicească. Cursurile vor fi susținute de persoane care l-au cunoscut nemijlocit pe Arhimandritul Sofronie, dar și de preoți, profesori și cercetători care au aprofundat studiul scrierilor sale. Întâlnirile vor avea loc în serile de marți, și vor dura 2 ore, din care ultimele 30 de minute vor fi rezervate întrebărilor din partea cursanților. Programul se va desfășura pe parcursul acestei primăveri, până la începutul verii, încheindu-se cu o masă rotundă concluzivă.

Născut în Rusia țaristă, la sfârșitul secolului al XIX-lea, ajuns în Occident în urma Revoluției bolșevice, dar găsim și locul și liniștea abia câțiva ani mai târziu, în Sfântul Munte Athos, tânărul Serghei – numele de mirean al părintelui Sofronie – devine ucenic apropiat al Sfântului Siluan Athonitul, în obștea Mănăstirii rusești a Sfântului Mucenic Pantelimon. În urma trecerii la Domnul a Cuviosului Siluan, Cuviosul Sofronie părăsește obștea Rusikonului, iar mai apoi pleacă definitiv din Sfântul Munte, stabilindu-se mai întâi la Paris, iar din 1958 în Anglia, unde întemeiază Mănăstirea „Sfântul Ioan Botezătorul” din Tolleshunt Knights. Acolo își va petrece ultima parte a vieții, făcând cunoscută viața și învățătura starețului Siluan, oferind îndrumare duhovnicească celor care îl cercetau și născând întru Domnul o mulțime de căutători ai lui Dumnezeu. A trecut la Domnul în iulie 1993, lăsând în urmă o operă teologică foarte bogată, ce se bucură de o atenție crescândă, deopotrivă în mediul bisericesc și în cel academic.

Centrul de Studii și Cercetare „Dumitru Stăniloae” este o instituție de cultură și spiritualitate fondată în anul 2008, prin decizia Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Ortodoxe Române a Europei Occidentale și Meridionale. Inaugurat în iulie 2009 de către Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Centrul „Dumitru Stăniloae” își are sediul la Catedrala Mitropolitană din Paris, funcționând cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Iosif, Mitropolitul Ortodox Român al Europei Occidentale și Meridionale. Pentru a participa cât mai mulți iubitori ai teologiei, centrul este împărțit în două secțiuni: una organizează programe în limba română, iar cealaltă, în limba franceză.

Sursa: basilica.ro

Creștini, știati că... ?

● Duminica Sfintei Cruci marchează jumătatea Postului Mare?

Crucea ne deschide drumul mântuirii, ștergând zăpădăritul păcatelor noastre prin suferință și jertfă, iar Învierea Domnului încununează acest drum glorios, izbăvind lumea din stricăciunea morții, înnoind făptura și dăruind viață veșnică neamului omenesc.

Pe de altă parte, din puterea Crucii, luăm putere pentru a continua efortul nostru de curățire și pocăință. Crucea ne dă puterea să reșpingem, prin înfrânare, patimile trupesti, pentru a ajunge la Înviere. Ea ne hrănește, sfințește și întărește sufletele și trupurile. Nu numai în duminica a treia, ci și în tot Postul Mare, ea este privită drept cârmă grație căreia vom ajunge la limanul mântuirii, „țaria postului, ajutoare celor ce priveghează... apărătoare celor ce li se face război”.

Este de remarcat faptul că tema Crucii, care predomină în cântările bisericești ale acestei duminici, este exprimată nu în temeiul suferinței, ci al biruinței și al bucuriei. Mai mult, temele muzicale ale canonului Duminicii sunt scoase din slujba Sfintelor Paști: „Ziua învierii” și întreg canonul este o parafrază a canonului de Paști. Sensul tuturor acestora este limpede: suntem la înjumătățirea Postului Mare. Pe de o parte, efortul fizic și spiritual, dacă a fost serios și susținut, începe să se facă simțit și să apese mai mult, iar oboseala începe să se manifeste. Avem nevoie de ajutor și de îmbărbătare. Iar, pe de altă parte, suportând această oboseală și urcând muntele până la acest nivel, începem să întrezărim sfârșitul călătoriei noastre și licările luminatului praznic.

În centrul Postului Mare, Crucea apare ca un pom al vieții din mijlocul raiului; ea definește și caracterizează tot timpul celor 40 de zile, întrucât calea ce duce la Paști va fi de acum înainte marcată de semnul Crucii.

Sursa: doxologia.ro

Agenda pastoral-misionară a Înaltpreasfințitului Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei Februarie 2018

Joi, 1 februarie ✧

În parohia Hopârta, protopopiatul Aiud, a săvârșit Taina Sfântului Botez pentru pruncul Ștefan, fiul părintelui paroh Aurelian Tocheș.

Vineri, 2 februarie ✧

A oficiat Sfânta Liturghie la Mănăstirea „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie” de la Sighișoara. În cadrul slujbei, la momentul rânduit, a hirotonit diacon pe tânărul Ioan Țara.

Sâmbătă, 3 februarie ✧

La Mănăstirea „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie” de la Sighișoara, s-a întâlnit cu obștea monahală condusă de către părintele arhimandrit Ghelasio Țepeș.

Duminică, 4 februarie ✧

A resfințit biserica din parohia Geoagiu de Sus, protopopiatul Aiud, după care a săvârșit Sfânta Liturghie. În continuare, a oficiat slujba de binecuvântare a noii capele mortuare. La final, părintelui paroh Constantin Samoilă i-a acordat *Diplomă de vrednicie*, iar binefăcătorilor sfântului locaș de închinare le-a oferit *Diplome de aleasă cinstire*.

Luni, 5 februarie ✧

La Centrul eparhial, a primit vizita domnului Stefanos Calpazidis, producător de obiecte bisericești, din Salonic, Grecia.

Marti, 6 februarie ✧

A efectuat o vizită pastorală la Centrul social-filantropic „Sfântul Meletie”, după care și-a continuat itinerarul pastoral la parohiile Cartier Nou I și Dealul Furcilor din municipiul Alba Iulia.

Joi, 8 februarie ✧

A efectuat vizite pastorale în șase parohii și filii din protopopiatul Luduș, fiind însoțit de către părintele protopop Lucian Voșloban.

Sâmbătă, 10 februarie ✧

În Catedrala *Reîntregirii*, a oficiat Taina Sfântului Botez pentru prunca Amalia-Maria Marcu, nepoata părintelui Cornel Marcu din parohia Ocna Mureș I, protopopiatul Aiud.

Duminică, 11 februarie ✧

A celebrat Dumnezeiasca Liturghie în Catedrala arhiepiscopală din Alba Iulia. În cadrul sfintei slujbe, la momentul potrivit, pe diaconul Ioan Țara l-a hirotonit preot pe seama *Centrului creștin medical social de zi „Sfântul Nectarie”* din municipiul Sighișoara. La sfârșit, a oferit domnului Ioan Fulea și doamnei Veta Biriș, renumiți interpreți de muzică populară, Ordinul *Credință și Unire*, pentru promovarea culturii tradiționale românești.

Luni, 12 februarie ✧

În Sala de conferințe a Căminului bisericesc *Peregrinus*, a prezidat ședința anuală a membrilor C.A.R. a Arhiepiscopiei Ortodoxe a Alba Iuliei. În continuare, a condus ședința de lucru cu părinții protopopi din Eparhia Alba Iuliei.

Miercuri, 14 februarie ✧

În Aula *Teotist* Patriarhul a

A consemnat
Eugen Băraian

a luat parte la ședința anuală de lucru a Adunării Naționale Bisericești, întrunită sub președinția Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul României.

Joi, 15 februarie ✧

În Sala Sinodală a Reședinței Patriarhale, a participat la ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Vineri, 16 februarie ✧

La Muzeul icoanelor și al cărților vechi din Alba Iulia, *Museum*, a vizitat expoziția „Tezaur - Episcopia Tulcii” și a rostit un cuvânt despre importanța patrimoniului sacru.

Duminică, 18 februarie ✧

A săvârșit Dumnezeiasca Liturghie în parohia Turdaș, protopopiatul Aiud. În timpul slujbei, la momentul rânduit, a hirotonit întru diacon pe tânărul Cosmin Cobîrzan.

Luni, 19 februarie ✧

În Catedrala *Reîntregirii* din Alba Iulia, a oficiat slujba Pavcerniței mari cu Canonul Sfântului Andrei Criteanul și a adresat o meditație elevilor seminariști, în cadrul programului liturgic al *Săptămânii duhovnicești*.

Marti, 20 februarie ✧

În Sala de festivități a Colegiului Național Militar „Mihai Viteazul” din Alba Iulia, a participat la manifestările prilejuite de aniversarea a 50 de ani de la înființarea Centrului Militar Județean Alba, rostind o alocuțiune.

Joi, 22 februarie ✧

A săvârșit slujba Pavcerniței mari cu Canonul Sfântului Andrei Criteanul, în Catedrala arhiepiscopală.

Vineri, 23 februarie ✧

În paraclisul Seminarului Teologic Ortodox „Sfântul Simion Ștefan” din Alba Iulia, a oficiat Sfânta Liturghie a Darurilor mai înainte sfințite.

Sâmbătă, 24 februarie ✧

A liturghisit în paraclisul Seminarului Teologic Ortodox „Sfântul Simion Ștefan” din Alba Iulia. În timpul slujbei, pe diaconul Cosmin Cobîrzan l-a hirotonit preot pe seama parohiei Asînp cu filia Odverem, protopopiatul Aiud.

Duminică, 25 februarie ✧

A celebrat Dumnezeiasca Liturghie în parohia „Sfântul Ioan Botezătorul” din municipiul Reghin, păstorită de către părintele Viorel Suceava.

Luni, 26 februarie ✧

A efectuat vizite canonice în patru parohii din protopopiatul Reghin, fiind însoțit de către părintele protopop Valentin Vârva.

Marti, 27 februarie ✧

A făcut un popas duhovnicesc la Mănăstirea „Nașterea Maicii Domnului” de la Recea, protopopiatul Târgu-Mureș.

●● Evenimente

Înaltpreasfințitul Părinte Irineu a liturghisit la Mănăstirea „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” de la Râmeț

În ziua de Duminică, 4 martie, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Irineu a celebrat Sfânta Liturghie la Mănăstirea „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” de la Râmeț. Această oază monahală este condusă cu multă râvnă de către Maica Stareță Apolinaria Barb.

La finalul Liturghiei, Ierarhul nostru a oficiat slujba Parastasului pentru eroii naționali Horea, Cloșca și Crișan, pentru *crăișorul munților* Avram Iancu și pentru Ioan-Teodor Stan, fondatorul Societății „Avram Iancu”. Aceasta este condusă, în prezent, de către domnul profesor Victor Bercea.

Pelerinii s-au bucurat de întâlnirea cu Întâistătorul lor, care, în cuvântul său de învățătură, i-a îndemnat să fie încrezători în ajutorul lui Dumnezeu, Care veghează în

permanență asupra noastră cu o grijă mai mare decât cea a mamei pentru propriul său copil.

Arhid. Rafael Orzeiu

Arhipăstorul Alba Iuliei a oficiat Sfânta Liturghie la Schitul „Înălțarea Sfintei Cruci” din municipiul Aiud

În Duminica a 3-a din Postul Mare, 11 martie, Arhiepiscopul Alba Iuliei, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, a oficiat Dumnezeiasca Liturghie la Schitul „Înălțarea Sfintei Cruci” din municipiul Aiud, care în această zi și-a sărbătorit hramul.

Privit în ansamblu, schitul are forma literei „U”, cu cele două laturi înfipite în „Râpa Robilor”. În centru este biserica, înconjurată de un gard de sfinte cruci, reprezentate în trei dimensiuni: cele

mici ale copiilor, cele mijlocii ale tinerilor, iar cele mari ale adulților, toate însumând cimitirul martirilor din care se naște biserica.

Pelerinii, veniți în număr mare, s-au unit în rugăciune cu Arhipăstorul lor pentru a comemora jerfa sutelor de martiri din temnițele comuniste, uciși pentru mărturisirea credinței ortodoxe. Obștea acestui așezământ monahal este povăuită de către Părintele Protosinghel Gavril Vărvăruc.

CIM YIK Arhid. Rafael Orzeiu

Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Irineu a celebrat Dumnezeiasca Liturghie în parohia Gârda de Sus, protopopiatul Câmpeni

În data de 18 martie, Părintele Arhiepiscop Irineu a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în biserica cu hramul „Înălțarea Domnului” din parohia Gârda de Sus, protopopiatul Câmpeni. La altarul acestei biserici slujește vrednicul părinte Ciprian Dobra.

Construcția noii biserici a început în anul 1989 și s-a finalizat în anul 1998. A fost edificată în stilul vechi bizantin, având 7 turle, corespondente a celor 7 Sfinte Taine. Pictura s-a realizat în tehnica *fresco* de către pictorul Dorel Beșleagă, între anii 1999-2001.

Sutele de moți l-au întâmpinat pe Întâistătorul Eparhiei de Alba Iulia după vechiul ritual: cântul tunicelor. În cuvântul de învățătură rostit, Înaltpreasfinția Sa a evidențiat

importanța rugăciunii, a cuvântului biblic și a Sfintei Euharistii în scopul înviorării duhovnicești și al desăvârșirii morale.

Arhid. Rafael Orzeiu

REDACȚIA „CREDINȚA STRĂBUNĂ”

Președinte: **Înaltpreasfințitul Părinte IRINEU**, Arhiepiscop al Alba Iuliei;
Redactor șef: Pr. Oliviu **Botoi**;
Redactori: Pr. Nicolae **Aloman**; Andrei **Motora**;
Colaboratori: Pr. Petrișor **Muntean**, Arhid. Rafael **Orzeiu**, Pr. Ioșif **Zoica**;

ISSN 1222-2313

Abonamentele se fac la orice Oficiu Poștal din țară sau direct prin mandat poștal pe adresa: ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ ALBA IULIA, str. Mihai Viteazul, nr. 16, specificând pe verso: abonament „CREDINȚA STRĂBUNĂ” pe 2018 și adresa completă sau prin e-mail: editurareintregirea@gmail.com
Prețul unui abonament pe un an este de 20 lei + taxe postale în valoare de 4 lei.

Tiparul executat la
TIPOGRAFIA ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE
ALBA IULIA
Concepție grafică și tehnoredactare
Pr. Nicolae Aloman